

Dodajamo pa željo, kakoršno smo povedali že v oceni prejšnje knjige. Gospod pisatelj, ki je preiskal vire za zgodovino božje poti, spiše naj nam tudi zgodovino lepe dobrovske župnije. Da je temu delu kos, in da ima tudi veselje za to, pokazalo je to njegovo prvo delce, kateremu naj kot marljivi delavec doda še mnogo drugih.

Dr. Fr. L.

V založbi Giontini-jevi so izšle te štiri povesti:

»**Peter Prostack.**« Povest. Spisal Fr. Hoffmann. S štirimi jeklorezi. V Ljubljani. Založil Janez Giontini. 1892. 12°. Str. 80. Cena trdo vezanemu zvezku 40 kr. — Povest opisuje, kako je mladenič preprostega (Prostack!) duha šel k angleški mornarici, kako so ga Francozi na obrežju ujeli in zaprli, kako mu je pa pogumen tovariš pomagal uiti in naposled ž njim srečno prišel v domovino. — Povest je vseskozi zanimiva. Nekatere stvari so za našo mladino nekoliko tuje. Sicer pa bode povest kazala mladini, koliko dosežemo s pogumom, hladnokrvnostjo in stanovitnostjo.

»**Kako vzgaja usoda.**« — Ta 82 strani obsežajoča povest je prejšnji po vnanji obliki jednaka. Vsebinska pa nam kaže mladega plemiča, Bogomira, ki je udan neukrotljivi nagli jezi in katerega je bil s preveliko dobroto razvadil najboljši njegov stric, grof Roman. A grof umre, njegov brat se polasti posestva in Bogomir gré od hiše, predno so našli oporoko grofovo, v kateri je bil postavil Bogomirja za dediča. Huda usoda stiska mladeniča tako, da se popolnoma omehča in predrugeči. Poboljššan pride domov in tu dobi oporoko, po njej pa tudi stričevo posestvo. — Ta povest je pisana jako mično s krepkimi potezami. Zato je primerna mladini, ki se bode z njo dobro zabavala.

»**Bog pomaga.**« — Vsa povest pojasnjuje rek, ki je izbran za naslov. Oče Koren je s svojo družino vred poštenjak in neomahljiv značaj. A razne izkušnje pridejo nadenj, ki ga pa ne odvrnejo od prave poti; niti denar, niti obeti ga ne premotijo. V najhujših stiskah zaupa trdno Bogu, ki mu tudi obilno poplača njegovo nenavadno zvestobo. — To povest preveva blagi duh krščanskega zaupanja, predočuje se vzvišen vzgled moške značajnosti, zaradi tega bode mladini mnogo koristila.

»**Kar Bog stori, vse prav stori.**« Tudi ta povest pojasnjuje navedeni rek — naslov. Gospod Strnad je izgubil po nesreči skoro vse svoje veliko bogastvo. Zaradi tega gré v Ameriko, da bi si vnovič pridobil potrebnega imetja, svojo ženo pa s sinom Milanom pusti za potrebo preskrbljeno v nekem domačem mestu. A ta dva izgubita poslednji ostanek imetja in prideta v največjo revščino, kar se ju usmili čudni gospod Sever. Sreča se je zasukala, Milan dobi zaradi svojih odličnih zmožnostij dobro službo v trgovini, prebije hudo preskušnjo in izkušnjo, a kmalu potem objame vrnivšega se in obogatelega očeta. — Pripovedovanje nas zanima neprestano, smer je blažilna, zato je tudi ta povest ugodna mlademu duhu.

Vse štiri povesti imajo poleg imenovanih podrobnostij, iste velikosti in zunanje oblike, tudi

to skupno svojstvo, da so od istega pisatelja in — kolikor moremo soditi — od istega prelagatelja. Ker so Hoffmannove nemške povesti gotovo nekoliko znane večini naših čitateljev, ni nam treba o njih govoriti. Za slovenske prevode so imenovane štiri dobro izbrane in le želimo, da bi izbral gospod prelagatelj i nadalje, ako namerja to zbirko še pomnožiti.

Hvalno omenjamo, da je pisava v prevodih lepa in pravilna, jezik skoro izborn. Želeli bi le še, da bi se prevod gibal slobodnejše, zakaj tu pa tam se nekoliko spominjamo nemškega izvirnika, nemških izrazov. Pisava za mladino bode gladka in lahka. Sicer se pa lahko reče, da je ta pravilnost v jeziku med knjižicami jednake vrste nekaka izjema. Izraz »brez vsake nezgode« se mi ne zdi po duhu slovenskem, marveč dovolj je samo »brez nezgode«.

Kajpada bi želeli mnogo bolj, da bi mogli tako in še dvakrat bolj hvaliti izvirna dela; tudi si ne moremo kaj, da ne bi prosili založnika, naj si pridobiva in naj izdaje izvirne povesti jednake vrste, tem bolj, ker je Hoffmann protestant in se v njegovih spisih ne nahaja nič specifično-katoliškega. Vendar se izražajo v mnogih spisih določno krščanske resnice in dobri nazor: Zato bodo naši mladini ugajali in koristili tudi ti prevodi in zato so vredni, da smo jih ocenili obširneje.

»**Občni zemljevid Kranjske.**« Po uradnem gradivu z označenjem okrajnih glavarstev in davkarskih okrajev ter razvrstitve ljubljanske škofije izdala in narisala Emilij Jahnz in Ferd. pl. Genzić. Merilo 1 : 300.000. Ljubljana 1892. Komisijsko založništvo Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg. Kamnotiskarnica Julija Hühna v Zagrebu. Cena 80 kr. — Umevno je, da se v tako delo rade vrinejo male pomote. V obče pa moramo namen, uredbo, obliko tega zemljevida le hvaliti in zato ga tudi priporočamo rojakom. Šolam in uradom je posebno ugoden. Imena so čisto slovenska, da je ta zemljevid res slovenski zemljevid. Na ta način bi se polagoma odvadili pačiti s ponemčevanjem naša domača krajevna imena.

Dr. Fr. L.

HRVAŠKO SLOVSTVO.

»**Cesarizam i bizantinstvo.**« (Konec.) Kako se je to zgodilo, kako se je razkol širil in utrjeval, to je znano iz zgodovine. Papeži so se trudili, da bi se poravnal razkol, toda zaman. Bizantinski napuh je priznaval prvenstvo rimske cerkve le takrat, kadar mu je bil Turek za petami, ali se je nadejal dobička. — Ko se je na florentinskem zboru z velikim trudom in z mnogimi žrtvami delo zjedinenja približevalo h kraju, hotel je cesar kar na mah vse raztrgati in se vrniti v Carigrad. Zakaj? Zato, ker je bil njegov napuh razžaljen s tem, da mu papeževi služabniki niso pustili s konjem stopiti v dvorano med zbrane očete. — Kaj naj človek poreče na tako lahkomišelnost in ošabnost? In ko je malo pred padom Carigrada papežev legat v cerkvi sv. Sofije proglasil jedinstvo in z grškimi duhovniki opravljal službo božjo, zapustilo je